

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор

школи І-ІІІ ступенів № 36 імені

С.П. Корольова міста Києва

_____ Сергій ФЕЦЕНКО

«_____» _____ 2023 року

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ШКОЛИ І-ІІІ СТУПЕНІВ № 36
ІМЕНІ С. П. КОРОЛЬОВА МІСТА КИЄВА
НА 2023/2024 НАВЧАЛЬНИЙ РІК**

1-11 класи

СХВАЛЕНО

на засіданні педагогічної ради школи

(протокол № 07 від 15 червня 2023 року)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Школа I-III ступенів № 36 імені С.П. Корольова міста Києва здійснює планування діяльності на підставі статті 53 Конституції України, Закону України «Про освіту» та частини першої статті 57 Закону України «Про освіту» (зі змінами, внесеними Законом України «Про внесення змін до деяких законів України щодо державних гарантій в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану» від 15.03.2022 № 2126-IX), що набув чинності 20.03.2022, Законів України «Про повну загальну середню освіту», «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», Державного стандарту початкової загальної освіти, Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392, Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898, Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України 25 вересня 2020 року № 2205, зареєстрованого міністерством юстиції України 10 листопада за № 1111/35394, власного Статуту.

Освітня програма школи I-III ступенів № 36 імені С.П. Корольова міста Києва окреслює рекомендовані підходи до планування й організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення здобувачами освіти *обов'язкових результатів навчання та сформованих компетентностей*, визначених Державними стандартами освіти.

Програма складається з 4-х частин та додатків до них:

- Освітня програма Нової української школи та навчальний план для 1-4 класів;
- Освітня програма Нової української школи та навчальний план для 5-6 класів;
- Освітня програма та навчальний план для 5-9 класів;
- Освітня програма та навчальний план для 10-11 класів

і розроблена на виконання вище вказаних нормативних документів на основі:

- Для 1-4 класів - Типової освітньої програми для учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Савченко О.Я. (наказ Міністерства освіти і науки України від 12 серпня 2022 року № 743);

- для 5-6-х класів - Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня (наказ Міністерства освіти і науки України від 19 лютого 2021 року № 235);

- для 7-9-х класів – Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня (наказ Міністерства освіти і науки України від 20 квітня 2018 року № 405);

- для 10-11 класів – Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня (наказ Міністерства освіти і науки України від 20

квітня 2018 року № 408, у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 28 листопада 2019 року № 1493 зі змінами, внесеними наказом Міністерством освіти і науки України від 31 березня 2020 року № 464).

Відповідно до Статуту головною метою закладу загальної середньої освіти є забезпечення реалізації прав громадян на здобуття повної загальної середньої освіти.

Виходячи з цього, метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Базова загальна середня освіта - це другий ступінь повної загальної середньої освіти, який відповідає другому рівню Національної рамки кваліфікацій.

Метою базової загальної середньої освіти є формування ключових компетентностей, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти: уміння вчитися, спілкуватися державною, рідною та іноземними мовами, математична і базові компетентності в галузі природознавства і техніки, інформаційно-комунікаційна, соціальна, громадянська, загальнокультурна, підприємницька і здоров'язбережувальна компетентності, готовність до вибору професії і реалізації шляхів подальшої освіти, що забезпечується інваріантною та варіативною складовою навчального плану, поглибленим вивченням окремих предметів за вибором учнів.

Повна загальна середня освіта – це третій ступінь повної загальної середньої освіти, який відповідає третьому рівню Національної рамки кваліфікацій.

Метою повної загальної середньої освіти є досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі спрямовані на формування соціально активного, готового брати участь у вирішенні питань збереження довкілля, розвитку соціуму відповідального члена громади і суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти, забезпечується профільним навчанням. Профільність є ефективним засобом диференціації навчання у старшій школі, вона має на меті забезпечити більш глибоку підготовку старшокласників у тій галузі знань і діяльності, до яких у них сформувались стійкі інтереси і здібності.

Таким чином, **основними завданнями школи є:**

- ✓ задоволення потреб у здобутті загальної середньої освіти на рівні державних стандартів;
- ✓ різнобічний розвиток індивідуальності дитини на основі вивчення і врахування її особистісних здібностей, інтересів, потреб;
- ✓ виховання морально, психічно і фізично здорового покоління;
- ✓ формування соціальної і громадянської позиції, високого рівня правової, екологічної, духовної, моральної культури;
- ✓ розвиток творчих здібностей учнів, здатності до самостійного отримання та застосування знань і навичок;
- ✓ підтримка обдарованих дітей та молоді;
- ✓ створення умов для професійного самовизначення.

Основні напрями розвитку школи:

- ✓ психологізація навчально-виховного процесу;
- ✓ особистісно-орієнтований підхід;
- ✓ оновлення навчально-виховного процесу на основі інноваційних освітніх технологій;
- ✓ інформатизація та комп'ютеризація навчально-виховного процесу;
- ✓ переорієнтація навчально-виховного процесу на принципах співробітництва і співтворчості учнів і учителя;
- ✓ впровадження технологій проектування управління.

Основні принципи діяльності школи:

Перший принцип – принцип єдності і диференційованості у змісті освіти, який містить у собі такі основні рівні:

- ✧ рівень загальнолюдських цінностей, що відповідають освітнім стандартам і нормам світової культури;
- ✧ рівень державний – ядро змісту освіти, єдине для всіх шкіл України;
- ✧ рівень національно-соціальної, що враховує особливості, властиві національному і соціальному розвитку України;
- ✧ рівень індивідуальний, що враховує можливості і бажання учня і вчителя.

Другий принцип – принцип гуманізації змісту освіти.

Спираючись на прогресивні ідеї діалектики, уявлення про гуманістичну спрямованість діяльності людини, освіта доповнюється і розширюється філософією про сенс життя і призначення людини, про поняття духовності, про загальнолюдські цінності.

Третій принцип – принцип розвиваючого характеру навчання.

Він передбачає саморозвиток особистості і вимагає пріоритетності в процесі навчання мотиваційних аспектів освіти.

Четвертий принцип – принцип педагогічної підтримки, співробітництва та співтворчості між учителем і учнем.

Ставлення до дитини як до суб'єкта власного саморозвитку, направлення на самоствердження його індивідуальності.

П'ятий принцип – індивідуалізація та диференціація навчання.

Цей принцип реалізується у творчому розвитку кожного учня з урахуванням різниці в інтелектуальній, емоційно-вольовій та дієво-практичній сферах.

Цей принцип вимагає організації профільного навчання, застосування нових навчальних програм і підручників, навчання дитини за особистим планом тощо.

Шостий принцип – принцип оптимізації навчально-виховного процесу – передбачає досягнення кожним учнем найвищого рівня знань, умінь, навичок і розвитку творчих здібностей.

Сьомий принцип – це принцип відкритості і динамічності освіти, що передбачає її постійний розвиток і саморегуляцію.

Освітня програма школи I-III ступенів № 36 імені С.П. Корольова міста Києва визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження, тривалість і взаємозв'язки окремих предметів, курсів за вибором, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення, які подані у навчальних планах (додаток 1-4);

- очікувані результати навчання здобувачів освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за Освітньою програмою школи;
- опис форми організації освітнього процесу;
- опис інструментарію оцінювання;
- перелік навчальних програм для 1-4 класів (додаток 5)
- перелік навчальних програм для 5-6 класів (додаток 6);
- перелік навчальних програм для 7-9 класів, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» та розміщено на офіційному веб-сайті Міністерства освіти і науки України (додатки 7);
- перелік навчальних програм для 10-11 класів, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» та розміщено на офіційному веб-сайті Міністерства освіти і науки України (додатки 8).

Школа I-III ступенів № 36 імені С.П. Корольова міста Києва знаходиться в комунальній власності, є юридичною особою, має печатку і штамп.

Заклад загальної середньої освіти розташований за адресою – 03040, м. Київ, вул. Стельмаха Михайла, 9.

Засновником закладу освіти є Голосіївська районна в місті Києві державна адміністрація.

Рік заснування – 1956 рік.

Заклад освіти здійснює освітній процес українською мовою, тривалість навчального тижня – 5 робочих днів. Відповідно до статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту» освітній процес організовується в межах навчального року, що розпочинається у День знань – 1 вересня, триває не менше 175 навчальних днів і закінчується не пізніше 1 липня наступного року. 2023/2024 навчальний рік може тривати більше або менше 175 днів.

Навчальні заняття для учнів 1-11-х класів організовуються за семестровою системою:

I семестр - з 01 вересня по 22 грудня 2023 року;

II семестр - з 08 січня по 31 травня 2024 року.

Останній навчальний день 31 травня 2024 року. Компенсаторні заняття та атестація триватимуть до 28 червня 2024 року.

Канікули проходять у терміни:

осінні – з 23 жовтня по 29 жовтня 2023 року

зимові – з 25 грудня 2023 року по 7 січня 2024 року

весняні – з 25 березня по 31 березня 2024 року

канікули для першокласників – з 19 лютого по 25 лютого 2024 року.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України «Про початок навчального року під час дії правового режиму воєнного стану в Україні» від 28 липня 2023 року № 782 встановлено тривалість 2023/2024 навчального року

1 вересня 2023 року до 28 червня 2024 року.

Форми здобуття загальної середньої освіти:

- інституційна (очна денна);
- індивідуальна (екстернатна, сімейна (домашня), педагогічний патронаж).

У 2023/2024 навчальному році в закладі освіти функціонує 21 клас, в яких навчається 630 учнів.

Освітня програма враховує інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2023/2024 навчальному році, затверджені листом Міністерства освіти і науки України від 12 вересня 2023 року №1/13749-23 «Методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів/інтегрованих курсів у закладах загальної середньої освіти у 2023/2024 навчальному році».

У зв'язку із введенням воєнного стану в країні відповідно до указу Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні» (зі змінами), від 01 травня 2023 року № 254/2023 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» забезпечення якісного виконання освітньої програми в 2023/2024 навчальному році в школі можливе із застосуванням технологій дистанційного навчання на платформі «Єдина школа», інших ресурсів: Zoom, Viber, E-Mail, Google-Forms, «На урок», «Всеосвіта», «EdEra», «Всеукраїнська онлайн школа» тощо.

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до чинних нормативів (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 №128, зареєстрований в Міністерстві юстиції України від 06.03.2002 за № 229/6517, із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства освіти і науки України від 09.10.2020 №572, від 17.08.201 № 921, від 08.04.2016 № 401).

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків: 1 класі – 35 хвилин, 2-4 класи – 40 хвилин, 5-10-х – 45 хвилин.

Години фізичної культури в 1-10-х класах не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження, що передбачено наказами Міністерства освіти і науки України від 27.08.2010 №834 зі змінами, внесеними наказом МОН України від 29.05.2014 № 657, від 10.06.2011 №572, від 03.04.2012 № 409 із змінами, внесеними наказом МОН України від 29.05.2014 № 664, № 1465.

Гранична наповнюваність класів встановлюється відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту».

У 2023 – 2024 навчальному році у школі встановлено двозмінний режим роботи.

Тривалість уроків та перерв:

Урок	I зміна			Тривалість перерви	II зміна	
	Тривалість уроку				Тривалість уроку	Тривалість перерви
Класи	1 класи	2-4 класи	5 та 11 класи		6-10 класи	
1	08.00-08.35	08.00-08.40	08.00-08.45	25-20-15 хвилин	12.30-13.15	10 хвилин
2	09.00-09.35	09.00-09.40	09.00-09.45	20-15-10 хвилин	13.25-14.10	20 хвилин
3	09.55-10.30	09.55-10.35	09.55-10.40	20-15-10 хвилин	14.30-15.15	20 хвилин
4	10.50-11.25	10.50-11.30	10.50-11.35	20-15-10 хвилин	15.25-16.10	10 хвилин
5	11.40-12.15	11.40-12.20	11.40-12.25	05 хвилин	16.20-17.05	10 хвилин
6			12.30-13.15		17.15-18.00	10 хвилин

Режим роботи закладу освіти відповідає вимогам Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, створює оптимальні умови для здійснення успішної освітньої діяльності.

Розклад уроків складається з урахуванням динаміки працездатності учнів протягом дня, тижня, семестру, чергування видів діяльності і раціонального розподілу навчального навантаження.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ШКОЛИ ІІ СТУПЕНЯ

5-6 класи (НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА)

Ідея компетентнісного підходу до сучасної освіти є наскрізною і визначальною на сьогоднішній день. Надання пріоритетів формуванню у дітей готовності здобувати знання самостійно протягом усього життя поставило нагальну потребу у виробленні власної концепції розвитку школи, яка прокладає стратегічний напрям у роботі колективу закладу, допомагає поєднати цілі та очікуваний результат, усвідомити їх усім учасникам навчально-виховного процесу. Серед сучасних моделей освіти виділяють модель 4К, що включає чотири ключові компетентності, що починаються з букви «К»: креативність, комунікація, кооперація (співпраця), критичне мислення. Важливим показником життєвої компетентності школяра, його життєздатності, спроможності правильно орієнтуватися у життєвих реаліях та допомагати розв'язувати проблеми є цілісне світобачення. Тому освітня діяльність у 5-6 класах має спрямовуватись на сформованість базових особистісних якостей дитини, таких як: міжособистісна злагода, міжособистісне партнерство, самостійність, чуйність, шанобливість, допитливість, спостережливість, креативність, розсудливість. Організація освітньої діяльності в 5-6-х класах у 2023-2024 навчальному році здійснюватиметься відповідно до законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016р. № 988-р), Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898. Основним документом, що забезпечує досягнення учнями визначених відповідним Державним стандартом вимог до обов'язкових результатів навчання учнів є освітня програма закладу загальної середньої освіти, який здійснює свою діяльність.

Освітня програма закладу освіти, розроблена на основі Типової освітньої програми (Наказ МОН України від 19 лютого 2021 року № 235 «Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти»).

Школа І-ІІІ ступенів № 36 імені С.П. Корольова міста Києва – це заклад загальної середньої освіти з навчанням українською мовою.

Навчальні заняття для учнів 5-6-х класів організовуються за семестровою системою:

І семестр - з 01 вересня по 22 грудня 2023 року;

ІІ семестр - з 08 січня по 31 травня 2024 року.

Останній навчальний день 31 травня 2024 року. Компенсаторні заняття та атестація триватимуть до 28 червня 2024 року.

Канікули проходитимуть у терміни:

осінні – з 23 жовтня по 29 жовтня 2023 року

зимові – з 25 грудня 2023 року по 7 січня 2024 року

весняні – з 25 березня по 31 березня 2024 року.

Навчальні екскурсії та навчальна практика проводяться протягом року згідно додатку до листа МОН України від 06.02.2008 №1/9-61 «Методичні рекомендації щодо організації навчально-виховного процесу під час проведення навчальних екскурсій та навчальної практики учнів загальноосвітніх навчальних закладів».

Робота школи I-III ступенів № 36 імені С.П. Корольова міста Києва відповідно до рішення військової цивільної адміністрації з урахуванням думки батьків у безпечному освітньому середовищу організована у очному форматі, передбачивши інституційну та індивідуальну форми здобуття освіти (екстернатну, сімейну (домашню), педагогічний патронаж) у зв'язку з наявністю у закладі освіти найпростішого укриття. Форма організації освітнього процесу може змінюватися впродовж навчального року в залежності від безпекової ситуації в місті Києві.

З метою оптимізації навчального процесу встановлений розклад дзвінків для 5-6 класів з перервами:

Класи	Тривалість уроку	Тривалість перерви	Тривалість уроку	Тривалість перерви
Урок	5 класи		6 класи	
1	08.00-08.45	25-20-15 хвилин	12.30-13.15	10 хвилин
2	09.00-09.45	20-15-10 хвилин	13.25-14.10	20 хвилин
3	09.55-10.40	20-15-10 хвилин	14.30-15.15	20 хвилин
4	10.50-11.35	20-15-10 хвилин	15.25-16.10	10 хвилин
5	11.40-12.25	05 хвилин	16.20-17.05	10 хвилин
6	12.30-13.15		17.15-18.00	10 хвилин

В умовах правового режиму воєнного стану під час оголошення повітряної тривоги чи надзвичайної ситуації усі учасники освітнього процесу здійснюють та дотримуються заходів цивільного захисту відповідно до розроблених алгоритмів. Під час сигналу цивільного захисту «УВАГА ВСІМ!», а саме: почувши сигнал цивільного захисту усі учасники освітнього процесу повинні негайно залишити учбові кабінети та пройти в тимчасове укриття, яке обладнане у підвальному приміщенні навчального закладу відповідно до затвердженого алгоритму. Адміністрації школи забезпечити безперешкодний доступ до укриття та пункту незламності під час повітряної тривоги. Після відвідування укриттів сторонніми особами оглядати приміщення та територію закладу освіти, у разі знаходження сторонніх

підозрілих предметів інформувати ДСНС та Національну поліцію. Дозволити доступ учасників освітнього процесу до закладу освіти виключно після огляду приміщень та території.

Для 5-х класів освітня програма розроблена на основі Типової освітньої програми, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 19 лютого 2021 року № 235 «Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти». Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти для 5-9 класів розроблена відповідно до абзацу двадцять другого частини першої статті 64 Закону України «Про освіту», частини другої статті 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту», пункту 5 постанови Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898 «Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти», з метою забезпечення впровадження Державного стандарту базової середньої освіти», затвердженого цією постановою.

Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти).

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року. Для проведення оцінювання наказом керівника закладу освіти створюють комісію, затверджують її склад (голову та членів комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів. Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складають за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 лютого 2021 року № 160), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 19 квітня 2021 року за № 528/36150.

Загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі базової середньої освіти та циклі базового предметного навчання базової середньої освіти, його розподіл між освітніми галузями за роками навчання

Загальний обсяг навчального навантаження в освітній програмі закладу відповідає загальному обсягу навчального навантаження, визначеному в Державному стандарті базової середньої освіти та Типовій освітній програмі для 5-6 класів (Додатки 2). Загальний обсяг річного навчального навантаження для кожної галузі в освітній програмі ліцею освіти встановлено

у межах вказаного в Державному стандарті та Типовій освітній програмі діапазону мінімального та максимального показників.

Загальний обсяг навчального навантаження учнів розподілено між роками навчання, освітніми галузями, обов'язковими та вибірковими освітніми компонентами. Обсяг навчального навантаження для учнів 5-х класів – 1015 годин/навчальний рік, для учнів 6-х класів – 1120 годин/навчальний рік.

Навчальний план

Навчальний план закладу освіти для 5-6-х класів розроблено на основі додатку 3 до Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти (додаток 5,6).

Навчальний план містить:

- перелік предметів та інтегрованих курсів для реалізації кожної освітньої галузі;
- розподіл навчального навантаження між навчальними предметами (інтегрованими курсами), обов'язковими для вивчення (з врахуванням перерозподілу годин);
- додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять.

Заклад освіти визначив перелік навчальних предметів та інтегрованих курсів для реалізації кожної освітньої галузі, а також предмети/курси варіативного освітнього компоненту з урахуванням освітніх потреб учнів, що відображається у навчальному плані освітньої програми закладу освіти.

Навчальне навантаження орієнтоване на «рекомендований» навчальний час, визначений базовим навчальним планом Державного стандарту для вивчення певної освітньої галузі на адаптаційному та предметному циклах навчання базової середньої освіти. Кількість навчальних годин на вивчення інтегрованих курсів заклад освіти визначив самостійно з урахуванням навчального навантаження на відповідні навчальні предмети у типовому навчальному плані.

Кількість навчальних годин на вивчення кожної освітньої галузі, відповідно до пункту 26 Державного стандарту, заклад освіти визначив в межах заданого діапазону «мінімального» та «максимального» навчального навантаження.

У 5-6 класах, враховуючи освітні потреби здобувачів освіти, запити батьків, наявність педагогічних кадрів, у закладі освіти збільшено вивчення англійської мови до 4 годин та тиждень шляхом перерозподілу годин (0,5 годин з інформатичної галузі).

У свою чергу зменшено з рекомендованих 1,5 годин на тиждень інформатичної галузі до мінімальної 1 години на тиждень у зв'язку з недостатньою матеріально-технічною базою (1 ком'ютерний клас, який облаштований 11 робочими комп'ютерами).

Враховуючи освітні потреби здобувачів освіти, запити батьків, фахову підготовку педагогічних працівників, в закладі освіти запроваджено

вивчення другої іноземної мови (5-А клас – німецька мова, 5-Б клас – німецька мова). Для вивчення другої іноземної мови використовуються додаткові 2 години. У 6 класі здобувачі освіти продовжують вивчати другу іноземну мову – німецьку.

У свою чергу, в 5-6-х класах зменшено з рекомендованих 2 годин на тиждень технологічної галузі до мінімальної 1 години на тиждень у зв'язку з відсутністю кадрового забезпечення та недостатньою матеріально-технічною базою (відсутній спеціально обладнаний клас для проведення уроків технології).

Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут» та «Етика» вивчаються окремо та складають 1 годину годин та тиждень.

Предмет інваріантної складової навчального плану «Етика» у 5-6-х класах, що не має цілої кількості годин, буде викладатися протягом навчального року за розкладом (відповідно до назви чисельник/знаменник).

Під час розподілу інваріантної складової навчального плану враховано гранично допустиме навантаження на одного учня, уроки фізичної культури при визначенні цього показника не враховувалися. Уроки з фізичної культури, згідно із частиною четвертою статті 26 Закону України «Про фізичну культуру і спорт», є обов'язковими і проводяться не менше трьох разів на тиждень, що відображається в навчальному плані.

Сума годин на вивчення всіх освітніх галузей у навчальному плані закладу освіти не перевищує загальнорічної кількості навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи), визначеної базовим навчальним планом, з дотриманням вимог гранично допустимого річного навчального навантаження учнів.

Модельні програми

Відповідно до навчального плану використовується перелік модельних програм. Модельні навчальні програми обрані учителями-предметниками на засіданнях методичних об'єднань та затверджені педагогічною радою школи (додаток 11,12).

Оскільки навчальні програми спрямовані насамперед на реалізацію вимог Державного стандарту базової середньої освіти, під час формування переліку цих програм враховано особливості та потреби учнів в досягненні обов'язкових результатів навчання, потенціал педагогічного колективу, ресурсне забезпечення, навчально-методичний супровід конкретних модельних програм, наявність внутрішньогалузевих та міжгалузевих зв'язків між програмами різних предметів та курсів для реалізації ключових компетентностей, варіативність програм для підтримки курсів у діапазоні від мінімальної до максимальної кількості годин тощо.

На основі обраних модельних програм вчителі складають навчальні програми (за необхідністю) та календарно-тематичне планування з урахуванням навчальних можливостей учнів класу. Календарно-тематичне та поурочне планування здійснюється вчителем у довільній формі, у тому числі з використанням друкованих чи електронних джерел тощо. Автономія

вчителя забезпечена академічною свободою, включаючи свободу викладання, свободу від втручання в педагогічну, науково-педагогічну та наукову діяльність, вільним вибором форм, методів і засобів навчання, що відповідають освітній програмі, розробленням та впровадженням авторських навчальних програм, проєктів, освітніх методик і технологій, методів і засобів, насамперед методик компетентнісного навчання. Під час розроблення календарно-тематичного та системи поурочного планування вчитель самостійно вибудовує послідовність формування очікуваних результатів навчання, враховуючи при цьому послідовність розгортання змісту в навчальній програмі. Учитель може переносити теми уроків, відповідно до того, як учні засвоїли навчальний матеріал, визначати кількість годин на вивчення окремих тем.

Форми організації освітнього процесу

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх освітніх потреб. Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку, інтерактивні форми і методи навчання - дослідницькі, інформаційні, проєкти, сюжетно-рольові ігри, інсценізації, моделювання, ситуативні вправи, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час.

Форми організації освітнього процесу уточнюються та розширюються у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

За заявою батьків заклад освіти може організувати здобуття освіти за індивідуальною освітньою траєкторією. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується на підставі індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану, що розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнем та/або його батьками, схвалюється педагогічною радою закладу освіти, затверджується його керівником та підписується батьками.

Інклюзивне навчання організовується за заявою батьків (та висновком інклюзивно-ресурсного центру) за індивідуальною освітньою траєкторією. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується на підставі індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану, що розробляється командою психолого-педагогічного супроводу дитини, схвалюється педагогічною радою закладу освіти, затверджується його керівником та підписується батьками.

Відповідно до Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у закладах загальної середньої освіти (додаток 2 до наказу

Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06.03.2002 р. за № 229/6517, із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти № 572 від 09.10.2002, наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту № 921 від 17.08.2012, наказом Міністерства освіти і науки № 401 від 08.04.2016) клас може ділитися на групи під час вивчення української мови, іноземної мови за умови більше 27 учнів у класі.

Перелік освітніх галузей

Освітню програму школи для учнів 5-х класів укладено за такими освітніми галузями:

- Мовно-літературна
- Громадянська та історична
- Мистецька
- Математика
- Природнича
- Технологічна
- Інформатична
- Соціальна та здоров'язбережувальна
- Фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Опис очікуваних результатів навчання за освітніми галузями

Зміст програми має потенціал для формування у здобувачів таких ключових компетентностей:

- вільне володіння державною мовою;
- математична компетентність;
- компетентність в галузі природничих наук, техніки і технологій;
- інноваційність;
- екологічна компетентність;
- інформаційно-комунікаційна компетентність;
- навчання впродовж життя;
- громадянські та соціальні компетентності;
- культурна компетентність;
- фінансова грамотність.

Для формування ключових і предметних компетентностей у зміст кожного предмету закладено наскрізні змістові лінії: «Екологічна безпека та сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість та фінансова грамотність».

Призначення наскрізних інтегрованих змістових ліній – формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння з різних предметів у реальних життєвих ситуаціях або виконання практичних завдань наближених до життя.

Результатом вивчення наскрізних змістових ліній є процес формування ключових компетентностей, які характеризуються доповненням учнівського досвіду з урахуванням їхніх природних нахилів та здібностей, професійних намірів, наявних готових знань з різних предметів.

Змістова лінія *«Екологічна безпека та сталий розвиток»* націлена на формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.

«Громадянська відповідальність» націлена на формування відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства, а також важливість національної ініціативи; спирається у своїй діяльності на культурні традиції і вектори розвитку держави.

Вивченням питань, що належать до змістової лінії *«Здоров'я і безпека»* прагнуть сформуванню учня як духовно, емоційно, соціально і фізично повноцінного члена суспільства, який здатний дотримуватися здорового способу життя і формувати безпечне життєве середовище.

Змістова лінія *«Підприємливість та фінансова грамотність»* націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння молодим поколінням українців практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).

Проектно-технологічна компетентність – це здатність учня застосовувати знання, уміння, навички у процесі проектно-технологічної діяльності учнів для виготовлення виробу (або надання послуги) від творчого задуму до його втілення у готовий продукт (послугу) за обраною технологією.

Навчальний процес зорієнтований на кінцевий результат у вигляді *очікуваних результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів.*

Опис інструментів оцінювання

Оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6-х класів у 2023/2024 навчальному році здійснюється відповідно до наказу МОН України від 01.04.2022 р. № 289 *«Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти»*,

Система оцінювання має на меті допомогти вчителю конкретизувати навчальні досягнення учнів і надати необхідні інструменти для впровадження об'єктивного й справедливо оцінювання результатів навчання.

Кожен учень має право на справедливе, неупереджене, об'єктивне, незалежне, недискримінаційне та доброзичесне оцінювання результатів його навчання незалежно від виду та форми здобуття ним освіти. Основними видами оцінювання результатів навчання учнів, що проводяться закладом, є поточне та підсумкове: тематичне, семестрове, річне.

Поточне (формувальне) оцінювання здійснюється системно в процесі навчання на основі викладеного нижче алгоритму діяльності вчителя під час організації формувального оцінювання, що, зокрема, забезпечить наступність між підходами до оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової і базової середньої освіти:

- формулювання об'єктивних і зрозумілих для учнів навчальних цілей на певний період (наприклад, заняття, тиждень, період, відведений для вивчення теми, тощо). Основою для вироблення навчальних цілей є очікувані результати навчання, передбачені відповідною навчальною програмою, та критерії оцінювання;

- інформування учнів про критерії оцінювання, за якими буде визначено рівень їхніх навчальних досягнень на кінець навчального семестру та року.

Впровадження поступового залучення учнів до вироблення критеріїв оцінювання результатів окремих видів навчальної діяльності та надання учням зворотного зв'язку щодо їхніх навчальних досягнень відповідно до визначених цілей. Зворотний зв'язок має бути зрозумілим і чітким, доброзичливим і своєчасним. Важливо не протиставляти учнів одне одному.

Акцентування уваги лише на позитивній динаміці досягнень учня / учениці. Труднощі в навчанні обговорюються з учнями індивідуально.

Зворотний зв'язок надається у письмовій, усній або електронній формі, залежно від дидактичної мети й виду навчальної діяльності.

Створення умов для формування вміння учнів аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія). Під час навчальної діяльності здійснювати спрямування учнів на спостереження своїх дій і дій однокласників, осмислення своїх суджень і дій з огляду на їх відповідність навчальним цілям. Важливим є створення умов для активної участі учнів у процесі оцінювання із застосуванням критеріїв, зокрема шляхом самооцінювання та взаємооцінювання, та спільне визначення подальших кроків для покращення результатів навчання. Корегування освітнього процесу з урахуванням результатів оцінювання та навчальних потреб учнів.

Формувальне (поточне формувальне) оцінювання, окрім бального, може здійснюватися у формі самооцінювання, взаємооцінювання учнів, оцінювання вчителем із використанням окремих інструментів (карток, шкал, щоденника спостереження вчителя, портфоліо результатів навчальної діяльності учнів тощо).

Основна функція поточного контролю – навчальна. Запитання, завдання, тести, тощо спрямовані на закріплення вивченого матеріалу й повторення пройденого, тому індивідуальні форми доцільно поєднувати із фронтальною роботою класу.

Тематичне оцінювання здійснюється на основі поточного оцінювання із урахуванням проведених діагностичних (контрольних) робіт, або без проведення подібних робіт залежно від специфіки навчального предмета. Під час виставлення тематичного балу результати перевірки робочих зошитів, як правило, не враховуються.

У разі порушення учнем / ученицею принципів доброчесності під час певного виду навчальної діяльності, учитель може прийняти рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності.

Підсумковому оцінюванню (семестровому, річному) підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента типового навчального плану.

Семестрове та підсумкове (річне) оцінювання результатів навчання здійснюють за 12-бальною системою (шкалою), а його результати позначають цифрами від 1 до 12.

Семестрове оцінювання здійснюють з урахуванням різних видів навчальної діяльності, які мали місце протягом семестру, та динаміки особистих навчальних досягнень учня/учениці. Проведення окремої семестрової атестації не є обов'язковим.

Семестрове оцінювання здійснюється за результатами контролю груп загальних результатів відображених у Свідоцтві досягнень. Семестровий контроль проводиться з метою перевірки рівня засвоєння навчального матеріалу в обсязі навчальних тем, розділів і підтвердження результатів поточних оцінок, отриманих учнями раніше. Завдання для проведення семестрового контролю складаються на основі програми, охоплюють найбільш актуальні розділи й теми вивченого матеріалу, розробляються вчителем з урахуванням рівня навченості учнів, що дає змогу реалізувати диференційований підхід до навчання. Семестровий контроль може бути комплексним, проводитись у формі тестування тощо. Вчитель може змістити акценти на результати опанування більш важливих тем, попередивши про це учнів на початку семестру.

Річне оцінювання здійснюється на підставі загальної оцінки результатів навчання за I та II семестри. Окремі види контрольних робіт, як правило, не проводяться. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри. Для визначення річної оцінки потрібно враховувати динаміку особистих навчальних досягнень учня / учениці протягом року.

Семестрова оцінка може підлягати коригуванню. Відповідно до п. 3.2. Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 № 496, у триденний термін після виставлення семестрової оцінки батьки (особи, які їх замінюють) учнів (вихованців), які виявили бажання підвищити результати семестрового оцінювання або не були атестовані, звертаються до керівника закладу освіти із заявою про проведення відповідного оцінювання, у якій пояснюють причину та необхідність його проведення.

Наказом керівника закладу створюють комісію та затверджують графік і порядок проведення оцінювання. Члени комісії готують завдання, що погоджує педагогічна рада навчального закладу. Комісія ухвалює рішення щодо його результатів та складає протокол. Рішення цієї комісії є остаточним, при цьому скоригована семестрова оцінка не може бути нижчою

за семестрову. У разі, якщо учневі/учениці не вдалося підвищити результати, запис у колонку «Скоригована» у класному журналі не роблять. За результатами оцінювання керівник закладу освіти видає відповідний наказ.

Оцінка результатів навчання учнів є конфіденційною інформацією, яку повідомляють лише учневі/учениці, його/її батькам (іншим законним представникам). Відомості, отримані під час підсумкового та, у разі застосування, проміжного, оцінювання результатів навчання, застосовують у формульованому оцінюванні, зокрема, для вироблення навчальних цілей на наступний період, визначення труднощів, що постали перед учнем / ученицею, та коригування освітнього процесу.

Оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами здійснюють відповідно до індивідуальної програми розвитку, що розробляється на основі висновку фахівців інклюзивно-ресурсного центру, де зазначено труднощі функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я, що можуть впливати на ефективність застосування певних форм оцінювання. Добір форм оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами здійснюють індивідуально з обов'язковим урахуванням їх можливостей функціонування, життєдіяльності та здоров'я. При оцінюванні рівня сформованості предметних компетентностей учнів з особливими освітніми потребами вилучають ті складові (знання, вміння, види діяльності та інше), опанування якими є утрудненим або неможливим для учня з огляду на труднощі функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я.

Свідоцтво досягнень відображає результати навчальних досягнень учня/учениці 5-6 класу з переліку предметів та інтегрованих курсів, визначених освітньою програмою закладу освіти. Назви курсів мають відповідати освітньої програми закладу освіти. Графа «Характеристика навчальної діяльності» сформована відповідно до переліку наскрізних умінь, визначених Державним стандартом базової середньої освіти та заповнюється класним керівником за результатами спостережень, проведених спільно з вчителями-предметниками, які працюють з класом та здійснюється відповідно до переліку навчальних предметів, визначених затвердженою освітньою програмою закладу. Свідоцтво досягнень заповнюється з урахуванням фіксованих у класних журналах результатів досягнень учнів упродовж навчального року.

За рішенням педагогічної ради систему оцінювання результатів навчання в освітніх галузях «Мистецтво», «Соціальна та здоров'язбережувальна», «Фізична культура» здійснювати на позитивному ставленні до кожного учня, і враховувати не рівень недоліків та прорахунків, а рівень особистих досягнень. Визначення досягнень учнів: у I семестрі - у рівнях (Високий, Достатній, Середній, Початковий), а у II семестрі – за бальною шкалою.

За рішенням педагогічної ради заклад освіти визначає адаптаційний період 1 місяць, впродовж якого не здійснюється поточне та тематичне оцінювання у 5-х класах. Для забезпечення наступності між підходами до оцінювання результатів навчання здобувачів початкової та базової середньої

освіти, у *I семестрі* навчання 5-го класу підсумкове оцінювання результатів навчання учнів буде здійснюватися за рівневою шкалою, а його результати позначатимуть словами або відповідними літерами: «початковий (П)», «середній» (С), «достатній» (Д), «високий (В)», та супроводжувати вербальною характеристикою з орієнтацією на досягнення учня / учениці (а не на помилки або невдачі). У *II семестрі* – за бальною шкалою.